

**Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2015-1-69 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 16-02/30-9
Karar Tarihi : 14.01.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: M. Selim ÜNAL, Yavuz KÜÇÜKTAŞÇI

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Kayseri ili Yahyalı ilçesinde faaliyet gösteren otogaz bayileri

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Kayseri ili Yahyalı ilçesinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin aralarında anlaşarak otogaz satış fiyatlarını ortaklaşa belirledikleri iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 02.10.2015 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 26.10.2015 tarih ve 2015-1-69/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 03.11.2015 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 15-39/650-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 04.01.2016 tarih ve 2015-1-69/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;
- Kayseri ili Yahyalı ilçesinde bulunan otogaz bayilerinin otogaz fiyatlarını aralarında anlaşmak suretiyle ortaklaşa belirledikleri,
 - Belirli bir fiyatın altında satış yapılmayacağına ve rekabet edilmeyeceğine dair tüm istasyon sahiplerinin anlaşma imzaladığı,
 - 01.10.2015 tarihi itibarıyla ilçede bulunan beş otogaz istasyonunuda (OMV Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) bayisi Aydın Kardeşler Koll. Şti. (AYDIN KARDEŞLER), Opet Petrolcülük A.Ş. ve Aygaz A.Ş. (AYGAZ) bayisi Haskılıç Petrol İnş. Tarım Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş. (HASKILIÇ PETROL), Mogaz Petrol Gazları A.Ş. (MOGAZ) bayisi Hacıoğlu Petrol Ürün Tic. ve San. Ltd. Şti. (HACIOĞLU PETROL), TP Petrol Dağıtım A.Ş. (TP PETROL) ve İpragaz A.Ş. (İPRAGAZ) bayisi Yıldırım Petrol A.Ş. (YILDIRIM PETROL)) otogaz pompa satış fiyatının 2,35 TL olduğu, aynı tarihte Kayseri il merkezinde ise fiyatların 1,92 TL ile 2,05 TL arasında değiştiği,
 - TP PETROL bayisi YILDIRIM PETROL'ün yönetim değişikliği üzerine otopazı diğer istasyonlardan 10 kuruş daha ucuza satmaya başladığı, fakat daha sonra AYDIN KARDEŞLER'in baskı yapması nedeniyle YILDIRIM PETROL'ün de diğer istasyonlarla aynı fiyatı belirlediği,
 - Ortaklaşa fiyat belirleme anlaşmasının organizatörlüğünü AYDIN KARDEŞLER'in yaptığı

iddia edilmektedir.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Kayseri ili Yahyalı ilçesinde faaliyet gösteren akaryakıt bayilerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin yeterli bulguya ulaşılamadığı ve dolayısıyla aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı belirtilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan İnceleme ve Tespitler

- (5) Yahyalı ilçesinde halihazırda yedi lisanslı akaryakıt istasyonu faaliyet göstermekte olup¹, akaryakıt istasyonlarından beşi ilçe merkezinde ikisi ilçe merkezi dışında bulunmaktadır. Yürütülen önaraştırma kapsamında raportörlerce; Yahyalı ilçe merkezinde yer almaları ve şikayete konu akaryakıt bayileri olmaları sebebiyle 14.12.2015 tarihinde AYDIN KARDEŞLER, HASKILIÇ PETROL, HACIOĞLU PETROL ve YILDIRIM PETROL'de yerinde inceleme yapılmıştır. Yapılan yerinde incelemelerde, otogaz fiyatlarının şikayete konu teşebbüslerce ortaklaşa belirlendiğine dair herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.
- (6) Öte yandan raportörlerce söz konusu iddialara yönelik olarak yukarıda sayılan beş² akaryakıt istasyonundan 16.06.2015 – 01.12.2015 tarihleri arasında uyguladıkları KDV hariç otogaz alış ve satış fiyatlarına ilişkin bilgiler alınmış veya bu bilgiler teşebbüslerce Kurum adresine ulaştırılmıştır.
- (7) Yerinde incelemede alınan bilgiler ile teşebbüsler tarafından gönderilen cevabi yazılar doğrultusunda, değişim tarihleri ile birlikte otogaz pompa alış ve satış fiyatlarına ilişkin bilgilere aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir:

Tablo 1: AYDIN KARDEŞLER POAŞ Bayisi Haziran-Aralık Dönemi Otogaz Alış ve Satış Fiyatları

Değişim Tarihleri	KDV Hariç Birim Litre Alış Fiyatı (TL)	Değişim Tarihleri	KDV Hariç Litre Satış Fiyatı (TL)
16.06.2015	(.....)	16.06.2015	(.....)
05.07.2015	(.....)	03.07.2015	(.....)
07.08.2015	(.....)	05.07.2015	(.....)
18.08.2015	(.....)	06.07.2015	(.....)
24.08.2015	(.....)	08.07.2015	(.....)
07.09.2015	(.....)	09.07.2015	(.....)
17.09.2015	(.....)	15.07.2015	(.....)
03.10.2015	(.....)	16.07.2015	(.....)
12.10.2015	(.....)	06.08.2015	(.....)
15.10.2015	(.....)	08.08.2015	(.....)
01.11.2015	(.....)	22.08.2015	(.....)
01.12.2015	(.....)	05.09.2015	(.....)
		15.09.2015	(.....)
		02.10.2015	(.....)
		15.10.2015	(.....)
		01.12.2015	(.....)

Tablo 2: HASKILIÇ PETROL AYGAZ Bayisi Haziran-Aralık Dönemi Otogaz Alış ve Satış Fiyatları

Değişim Tarihleri	KDV Hariç Birim	Değişim Tarihleri	KDV Hariç Litre
-------------------	-----------------	-------------------	-----------------

¹ Kaynak: www.epdk.gov.tr (Son erişim tarihi: 28.12.2015).

² Şikâyete konu teşebbüs sayısı beş olmakla birlikte AYDIN KARDEŞLER'in Yahyalı ilçesinde iki adet petrol bayisi olup ikisinde de aynı fiyatlar uygulanmaktadır. Bu itibarla tablo ve grafiklerde diğer bayiye ait bilgilere yer verilmemiştir.

	Litre Alış Fiyatı (TL)		Satış Fiyatı (TL)
16.06.2015	(.....)	16.06.2015	(.....)
17.06.2015	(.....)	04.07.2015	(.....)
06.07.2015	(.....)	05.07.2015	(.....)
10.07.2015	(.....)	06.07.2015	(.....)
30.07.2015	(.....)	16.07.2015	(.....)
10.08.2015	(.....)	07.08.2015	(.....)
22.08.2015	(.....)	22.08.2015	(.....)
05.09.2015	(.....)	23.08.2015	(.....)
16.09.2015	(.....)	05.09.2015	(.....)
05.10.2015	(.....)	15.09.2015	(.....)
18.10.2015	(.....)	02.10.2015	(.....)
01.12.2015	(.....)	11.10.2015	(.....)
		17.10.2015	(.....)
		18.10.2015	(.....)
		19.10.2015	(.....)
		01.12.2015	(.....)

Tablo 3: HACIOĞLU PETROL MOGAZ Bayisi Haziran-Aralık Dönemi Otogaz Alış ve Satış Fiyatları

Değişim Tarihleri	KDV Hariç Birim Litre Alış Fiyatı (TL)	Değişim Tarihleri	KDV Hariç Litre Satış Fiyatı (TL)
16.06.2015	(.....)	16.06.2015	(.....)
19.06.2015	(.....)	17.06.2015	(.....)
08.07.2015	(.....)	03.07.2015	(.....)
13.07.2015	(.....)	07.07.2015	(.....)
31.07.2015	(.....)	08.07.2015	(.....)
10.08.2015	(.....)	09.07.2015	(.....)
26.08.2015	(.....)	10.07.2015	(.....)
05.09.2015	(.....)	11.07.2015	(.....)
11.09.2015	(.....)	13.07.2015	(.....)
17.09.2015	(.....)	14.07.2015	(.....)
03.10.2015	(.....)	15.07.2015	(.....)
20.10.2015	(.....)	16.07.2015	(.....)
23.11.2015	(.....)	08.08.2015	(.....)
25.11.2015	(.....)	09.08.2015	(.....)
01.12.2015	(.....)	10.08.2015	(.....)
		18.08.2015	(.....)
		22.08.2015	(.....)
		05.09.2015	(.....)
		15.09.2015	(.....)
		30.09.2015	(.....)
		01.10.2015	(.....)
		02.10.2015	(.....)
		17.10.2015	(.....)
		18.10.2015	(.....)
		19.10.2015	(.....)
		25.10.2015	(.....)
		28.10.2015	(.....)
		29.10.2015	(.....)
		31.10.2015	(.....)
		01.11.2015	(.....)
		01.12.2015	(.....)

Tablo 4: YILDIRIM PETROL İPRAGAZ Bayisi Haziran-Aralık Dönemi Otogaz Alış ve Satış Fiyatları

Değişim Tarihleri	KDV Hariç Birim Litre Alış Fiyatı (TL)	Değişim Tarihleri	KDV Hariç Litre Satış Fiyatı (TL)
16.06.2015	(.....)	16.06.2015	(.....)
20.06.2015	(.....)	17.06.2015	(.....)
05.07.2015	(.....)	03.07.2015	(.....)

06.08.2015	(.....)	17.07.2015	(.....)
22.08.2015	(.....)	06.08.2015	(.....)
08.09.2015	(.....)	22.08.2015	(.....)
19.09.2015	(.....)	23.08.2015	(.....)
02.10.2015	(.....)	05.09.2015	(.....)
17.10.2015	(.....)	15.09.2015	(.....)
21.10.2015	(.....)	16.09.2015	(.....)
01.12.2015	(.....)	28.09.2015	(.....)
		29.09.2015	(.....)
		02.10.2015	(.....)
		13.10.2015	(.....)
		14.10.2015	(.....)
		15.10.2015	(.....)
		01.12.2015	(.....)

- (8) Yukarıda yer verilen değişim tarihleri ile birlikte otogaz pompa alış ve satış fiyatlarına ilişkin bilgiler grafik halinde aşağıda sunulmaktadır:

Grafik 1: İstasyonların 01.06.2015-01.12.2015 Döneminde KDV Hariç Otogaz Pompa Alış Fiyatları (TL)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 2: 01.06.2015-01.12.2015 Döneminde Bayilerin ve Dağıtıcıların³ KDV Hariç Otogaz Pompa Satış Fiyatları (TL)

(.....TİCARİ SIR.....)

I.2. Değerlendirme

- (9) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar yasaklanmış ve aynı maddenin ikinci fıkrasında ise tahdidi olmamak üzere yasaklanan hallere ilişkin örneklere yer verilmiştir. Söz konusu fıkranın (a) bendinde, "mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" yasaklanan hallerden sayılmıştır.
- (10) Yukarıda özetlenen başvuruda, Kayseri ili Yahyalı ilçesinde faaliyet gösteren akaryakıt istasyonlarının, LPG fiyatlarını belirlemek hususunda anlaşma içerisinde oldukları iddia edilmektedir. Bu bakımdan dosya konusu iddialar, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında incelenmiştir.
- (11) Şikâyete konu teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri yönündeki iddiaları araştırmak üzere raportörlerce Yahyalı ilçesindeki akaryakıt istasyonlarında yapılan yerinde incelemelerde, iddia edilen fiyat birlikteliğinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmadan kaynaklandığına işaret eder nitelikte herhangi bir delil bulunamamıştır.

³ İPRAGAZ'a ait tavsiye satış fiyatları resmi internet sitesinden; AYGAZ ve POAŞ'a ait tavsiye satış fiyatları sırasıyla YILDIRIM PETROL ve AYDIN KARDEŞLER yetkilisine gelen cep telefonu mesajlarından alınmıştır.

- (12) Öte yandan, yukarıda yer verilen grafiklerden, şikayete konu teşebbüslerin uyguladıkları KDV hariç LPG satış fiyatlarında 16.06.2015-01.12.2015 tarihleri arasında hemen hemen her dönemde örtüşmelerin/paralelliklerin bulunduğu açıkça görülmektedir. Bu nedenle bahse konu durumun 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinin üçüncü fıkrası bakımından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu fıkra; *“Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.”* şeklinde hüküm yer almaktadır.
- (13) Rekabet Kurulunun 26.07.2007 tarih ve 07-62/742-269 sayılı kararında uyumlu eylem halinin tespitinde üç temel bulgunun ortaya çıkartılmasının yeterli olduğu ve bu bulguların; *rakip teşebbüsler arasındaki bir ilişkinin varlığı, rakip teşebbüsler arasında ortak tavır sonucunu doğuran ve diğer rakip teşebbüslerin hareketlerini etkileyen davranışların varlığı ve rakip teşebbüsler arasında bağımsız hareket etme durumunun ortadan kalktığı durumların varlığı*” koşullarından oluştuğu belirtilmektedir. Dolayısıyla Kurul kararlarında, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamındaki uzlaşmalar ile salt paralel davranışlar arasındaki ayırımı, ilave çeşitli delillerle ortaya konulması gerektiği vurgulanmaktadır. Buna karşın, önaraştırma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde teşebbüsler arasında uyumlu eylemin varlığını gösterebilecek nitelikte bir ilişkinin, iletişimin veya davranışın bulunduğuna işaret eden herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.
- (14) Kurul’un, otogaz pazarı özelinde almış olduğu Eskişehir Oto LPG⁴, Aksaray Oto LPG⁵, Niksar Akaryakıt⁶ ve Beyşehir Akaryakıt⁷ kararlarında da, istasyonların benzer fiyatlar uygulamasına rağmen teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına yer olmadığına karar verilmiştir.
- (15) Ayrıca 14.12.2015 tarihinde raportörlerce HASKILIÇ PETROL’de yapılan yerinde incelemede, teşebbüs yetkilisi tarafından, bayilerde uyguladıkları otogaz fiyatlarının dağıtıcılar tarafından belirtilen tavsiye fiyatların altında olduğu, bununla birlikte Yahyalı ilçesinin konum itibarıyla geçiş yolları üzerinde olmaması ve dolayısıyla müşteri sayısının düşük seviyelerde olması sebebiyle otogaz fiyatlarının Kayseri merkeze göre yüksek olduğu; düşük kar marjlarında çalıştıklarında ise bayi faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinde zorluklar yaşandığı; ancak herhangi bir şekilde fiyatların rakiplerle anlaşma içerisinde belirlenmediği ifade edilmiştir.
- (16) Netice itibarıyla, inceleme konusu dönem itibarıyla, Yahyalı ilçesinde faaliyet gösteren şikayete konu akaryakıt istasyonlarının otogaz satış fiyatlarının hemen hemen her dönemde büyük oranda benzerlik gösterdiği görülmektedir. Bununla birlikte, raportörlerce yapılan yerinde incelemelerde fiyatların birlikte belirlendiğine ilişkin bir anlaşma ve/veya uyumlu eylemin varlığına işaret eden herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılmadığı gibi söz konusu teşebbüsler arasında, rekabeti sınırlayıcı koordinasyonu

⁴ 14.10.2010 tarihli ve 10-65/1374-512 sayılı Kurul kararı.

⁵ 03.02.2011 tarihli ve 11-07/132-41 sayılı Kurul kararı.

⁶ 25.08.2011 tarihli ve 11-46/1131-396 sayılı Kurul kararı.

⁷ 25.08.2011 tarihli ve 11-46/1131-396 sayılı Kurul kararı.

gösterir herhangi bir iletişime veya bilgi paylaşımına da rastlanmamıştır. Dolayısıyla, Kurul'un önceki tarihli kararları da dikkate alındığında, önaraştırma konusu iddialara yönelik olarak Kayseri ili Yahyalı ilçesinde faaliyet gösteren şikayete konu akaryakıt istasyonları hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

(14.01.2016 tarihli ve 16-02/30-9 sayılı Kurul Kararı)

Kurulun 14.01.2016 tarihli ve 16-02/30-9 sayılı toplantısında görüşülen Kayseri ili Yahyalı ilçesinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin aralarında anlaşarak otogaz satış fiyatlarını ortaklaşa belirledikleri iddiasına yönelik olarak hazırlanan Raporda bayiler arasında fiyatlara yönelik olarak anlaşma niteliğinde bir bulguya ulaşılmaması nedeniyle 4054 Sayılı Kanun' un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddi ve soruşturma açılmaması kararına; Raporda Yahyalı'daki otogaz bayilerinin benzer ve paralel fiyat artışları yaptıklarına ve uygulamanın 6 ayı aşan bir süre devam ettiğine, Yahyalı'daki fiyatların çevre il ve ilçelerden yüksek olarak belirlendiğine yönelik tespitleri içermesi, tespiti yapılan eylem ve davranışların şüpheden öte tespit niteliğinde olması, soruşturma döneminde yeni bilgi ve belgeler ile aktif pişmanlıktan yararlanabilecek kişilerden elde edilecek delillere ulaşma imkân ve ihtimalinin bulunması sebebiyle soruşturma açılması gerekirken bunun yapılmaması alınan karara karşı olmamızı gerektirmiştir.

Arslan NARİN
İl. Başkan

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi